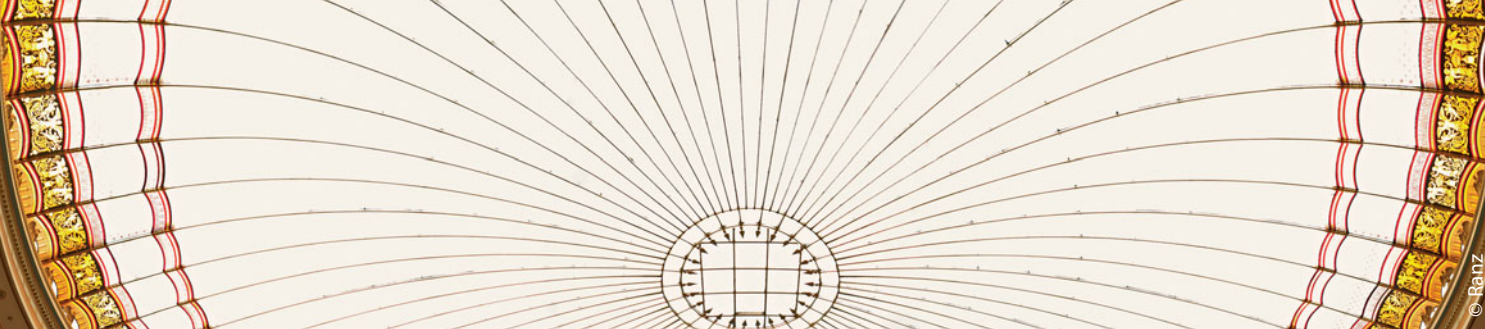

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

Prosklená střecha v historickém zasedacím sále

Budova parlamentu

Budova parlamentu na vídeňské *Ringstraße* hostila v průběhu své více než stoleté historie několik parlamentních institucí.

Nejprve byla sídlem Říšské rady, tedy parlamentu rakouské části Rakousko-Uherské monarchie. Tehdejší parlamentní budova byla vystavěna v letech 1874 až 1884 podle projektu architekta Theophila Hansena.

Záměrem Hansenova architektonického řešení bylo vytvořit stavbu evokující antické Řecko, "kolébkou demokracie". Tomuto stavebnímu slohu říkáme historismus. Budovu tvoří dva velké zasedací sály propojené stavbou, které dominuje prostorná sloupová síň. Toto rozvržení odráží dvoukomorovou strukturu Říšské rady, zakotvená v tzv. Únorové ústavě z roku 1861, podle které se Říšská rada skládá z Poslanecké a Panské sněmovny. V roce 1918 se budova parlamentu stala dějištěm přechodu od monarchie k republice. Ústavodárné Národní shromáždění zde v letech 1919/20 vypracovalo Spolkový ústavní zákon, který je dodnes ústavně-právním základem Rakouské republiky.

Od roku 1920 – s výjimkou období let 1934 až 1945 – je tato parlamentní budova sídlem orgánů spolkové legislativy Rakouské republiky, tedy Národní a Spolkové rady. Za druhé světové války utrpěla budova parlamentu během bombových náletů značné škody, zničena byla zhruba polovina celé stavby. Rekonstrukce probíhala až do roku 1956; zasedací sál Národní rady přitom dostal novou podobu, byl obnoven v moderním, funkčním stylu. Při rekonstrukci ostatních veřejně přístupných prostor a při obnově vnějšího vzhledu budovy parlamentu byl do velké míry zachován původní charakter stavby.

Rakouský parlament

Přijímací salónek (Prezidentský salónek)

Historický zasedací sál

Návštěvnícké středisko

Národní rada

Národní rada má 183 členů, kteří jsou voleni občany na pětileté funkční období; volební právo mají všichni rakouští občané, kteří dovrší šestnácti let.

Hlavní úloha Národní rady spočívá v legislativní činnosti. Legislativní iniciativa vychází především od spolkové vlády, mohou ji však převzít i samotní členové Národní rady. Návrhy zákonů jsou nejprve projednávány ve výborech Národní rady, a poté předkládány ke schválení plénu.

Neméně důležitá je kontrolní funkce Národní rady. Poslanci disponují celou řadou nástrojů, kterými ověřují správnost aplikace zákonů (= provádění v praxi): ústní a písemné interpelace adresované členům spolkové vlády, žádosti o přezkoumání, se kterými se mohou obracet na Nejvyšší kontrolní úřad nebo vyšetřovací komise a výbory, které mohou ustavovat. Kontrola je hlavním úkolem parlamentní opozice.

Kromě toho může Národní rada vyjadřovat formou usnesení svá přání vůči spolkové vládě. Existence spolkové vlády je podmíněna důvěrou Národní rady: jestliže tato vysloví vládě nedůvěru, je ji spolkový prezident nucen rozpustit.

Národní rada se může vyjadřovat i k záměrům v rámci EU. Zástupkyně a zástupci Rakouska v orgánech EU jsou takovými stanovisky a prohlášeními v zásadě vázáni.

Spolková rada

Spolková rada má v současnosti 62 členů, volených zemskými sněmy devíti spolkových zemí na dobu legislativní periody příslušného zemského sněmu. Každá spolková země přitom do Spolkové rady vysílá v závislosti na své velikosti maximálně dvanáct a minimálně tři členy.

Spolková rada zastupuje zájmy jednotlivých spolkových zemí na celostátní úrovni a podílí se v této souvislosti na legislativním procesu spolku. Zákonná usnesení a státní smlouvy přijaté Národní radou jsou neprodleně postupovány Spolkové radě, která je nejprve projednává ve výborech, a poté zařazuje na program pléna.

Proti většině zákonů usnesených Národní radou může Spolková rada vznést odůvodněnou námitku. Národní rada se v takovém případě musí vráceným zákonným usnesením zabývat znovu, může však také formou takzvaného stvrzujícího usnesení námitku Spolkové rady vyvrátit. Zabránit přijetí určitého zákona (= absolutní právo veta) může Spolková rada pouze tehdy, jestliže se usnesení či zákon dotýká změny kompetencí spolkových zemí.

Také členové Spolkové rady mohou interpelovat členy spolkové vlády. Kromě toho je Spolková rada oprávněna přijímat usnesení a aktivně zasahovat do vývoje co se týče otázek EU.

Tiráž:

vydavatel a vlastník média: Ředitelství Parlamentu
spolupracovali: Barbara Blümelová, Thomas Holzinger,
Ines Kerle, Elisabeth Schindlerová-Müllerová,
Dieter Weisser, Bernhard Zofall
redakce: Karl Megner
grafické zpracování: Bernhard Kollmann
tisk: Friedrich VDV Linz

Ve Vídni, v březnu 2008